

Het atelier Breÿers-Blanchiert in de kunstenaarskolonie te Maalbebrugge (1863-1864), Putkapelstraat 112, Sint-Denijs-Westrem.

Heel iets anders is de atelierwoning van de abstracte schilder Jozef Peeters (1895-1960): een hoekflat op de derde verdieping van een sociaal appartement in Antwerpen. Dit bescheiden woning werd ondermeer het redactie-adres van de avantgarde-tijdschriften "Het Overzicht" en "De Driehoek". Elke kamer kreeg van Peeters een eigen sfeer en kleur, nog geaccentueerd door het speciaal ontworpen meubilair. Een kennismaking met de kunstenaar in zijn atelier blijkt een boeiende ervaring te zijn die een andere kijk kan geven op zijn oeuvre en persoonlijkheid. Om ze echt te smaken moet je deze ateliers ook zien en daaraan wordt ruimschoots tegemoet gekomen door het overvloedige fotomateriaal. Om van te genieten.

E. E.

Atelierwoning van Jozef Peeters, De Gerlachekaai 8 Antwerpen.

VIDEO WAGNER

In 1849 genoot Wagner al een belangrijke faam. Zijn opera's kenden succes, zijn intelligentie werd bewonderd door Nietzsche. In mei van dat jaar broeide er onrust in Dresden. Jonge revolutionairen, waarbij Wagner zich schaarde organiseerden een putsch tegen de macht -hebbers. De opstand werd door de cavalerie uiteengedreven en Wagner werd aangemaand het land te verlaten. Hij gaat in verbanning naar Zwitserland, waar hij een banale politieke ontgoocheling omzet in een geniaal artistieke opdracht: hij wil de schepper worden van een nieuwe kunst. Een kunst die zich als aether zal welen over alle disciplines, alle genres zal omvatten en een synthese zal brengen van de menselijke beschaving. De essentie van Wagner is dat hij deze megalomane droom ook heeft voltooid. Zevenentwintig jaar componeert hij, schrijft hij met literair talent een libretto, dwingt hij fortunein af bij Ludwig II om zijn architecturale plannen te realiseren in Bayreuth. In 1876 opent Bayreuth met "Der Ring des Nibelungen", een drama gespreid over vier avonden.

In zijn dromen had Wagner voorzien dat na deze opvoering van De Ring, de muziek nooit meer ten gehore mocht gebracht worden en de Bayreuther Festspiele in vlammen zouden opgaan.

THEYS

Koen en Frank Theys zijn twee broers die al enkele jaren werken aan een video-adaptatie van "Der Ring des Nibelungen" en "Parsifal" van Richard Wagner. Sinds '83 reiken zij elkaar de hand onder het schrijven of tekenen van het scenario, het maken van de opnames en het monteren van de tientallen videobanden.

Hun "Lied van mijn Land" zal 4 delen bevatten: Het Rijngoud, De Walküren, Siegfried en De Eeuwige Terugkeer (een samenvoeging van Götterdämmerung en Parsifal).

Hun arbeid is hoogmoedig en getuigt van een mythologische heldhaftigheid. De 5 opera's van Wagner duren 30 uur, hebben een complexe muzikale en inhoudelijke structuur, zijn bevolkt met meer dan 100 personages, bevatten een geschiedenis van de Germaanse mythologie en filosofie. Mensen die zich meten met Wagner hebben een jarenlange ervaring met muziek en toneel en beschikken over de ruimste middelen voor hun realisatie. Koen en Frank Theys staan voor hun debuut en werken in de meest verwarrende situaties. Doch hun talent en doorzettingsvermogen staan naar eigen zeggen borg voor een geslaagde onderneming. "Het Rijngoud" dat vorige september tijdens het "Op.Cit." festival georganiseerd door de Beursschouwburg en "In de Maalstroom", in het Paleis voor Schone Kunsten in première ging, reisde al naar internationale festivals en musea waar het geprezen en bekroond werd. Hun interpretatie is zowel op inhoudelijk als op formeel, stilistisch vlak vernieuwend.

Zij hebben in het reduceren van "Het Rijngoud" van 4 uur tot 1.30 uur bepaalde accenten geleegd en elementen in gewijzigd. "Het Rijngoud", symbool van de macht, dat voorwerp van een laaiende strijd tussen goden, reuzen en dwergen is hier niet meer het edele metaal maar het ruisbeeld.

Het ruis is het elementaire teken van de videotaal, van hieruit ontwikkelen zich figuren en kledren. Zo is het romantische verhaal van strijd tussen heersers van koninkrijken om geld en macht nu aan onze tijd aangepast: de strijd om het monopolie van de media.

Het is vooral hun creatief gebruik van de videotechnieken dat opzienbarend werkt. "Lied van mijn Land" is geen slaafse vertaling van opera in video, het is andersom: vanuit het werken en denken met video en vanuit hun liefde voor Wagner zijn Koen en Frank Theys geleidelijk begonnen aan het opbouwen van een nieuwe opera voor Wagner.

WAGNER EN THEYS

Het huwelijk tussen Wagner en Theys is veelbelovend. Wagner bracht veel vernieuwing in de romantische 19^e eeuw, zowel in de muziek (een vrijere harmonisatie en een gevoelig spel van chromatiek) als op het toneel (de zaal werd onder verbazing van het publiek gehuld in het duister, het orkest verstopt in een bak).

Na zijn dood hield Wagner niet op tot de verbeelding van kunstzinnige mensen te spreken. Al bleef in Bayreuth, het mekka van de Wagner-verering, de regie voorbehouden aan de familie. Aan de echtgenote van Wagner, Cosima, bracht Hitler hulde. Na haar dood ont deden de kleinzonen van Wagner, Wieland en Wolfgang zich van alle historische ballast: Wagner werd vertolkt op naakte scènes met nadruk op een gestileerd, verinnerlijkt bewegen van de acteurs en een geraffineerd belichting.

Pas in de late jaren '70 kreeg een buitenlander Patrick Chéreau, een man zonder bloedbanden met de komponist in Bayreuth de taak de regie van de Ring op zich te nemen. De goden werden fabrieksdirecteuren die de mens, gekleed in rafelige vossen, vervloekten.

Toch bleven al deze interpretaties, gaande van een nazistische aanbidding tot een marxistische kritiek, zich afspelen binnen het kader van het 19^e eeuwse theater dat Wagner zelf wilde verbranden: Het bleef vernis op gearsten grond.

De Theysen durven Wagner bevrijden uit dat gebouw, dat onheilspellend opdoemt aan de groene heuvel bij Bayreuth, waar Wagner iedere zomer door de internationale elite van de concertgangers bewierookt wordt. Waar Wagner bleef steken, daar gaan Koen en Frank Theys verder. Niet onder een schemerende kroonluchter die 100 meter boven de Bühne hangt, maar achter glanzende montagetafels in Kortrijk, Brussel en Luik. Met een bedachtzaam aanwenden van de nieuwste videotechnieken, in een zuiver en harmonische, elektronische taal brengen zij Wagner op een TV-scherm. Koen en Frank Theys lijken op de reuzen Fasolt en Fafner in "Het Rijngoud". Zij hebben voor de goden een burcht gebouwd en krijgen als beloning het vervloekte goud waarna Fafner na een handgemeen Fasolt vermoordt.

Koen en Frank Theys creëerden voor Wagner en zijn muzen een nieuwe tempel met elektronische pulsen. Deze golven kunnen door TV-antennes uitgezonden worden en in vele huiskamers op TV's schitteren. Daar kunnen Frank en Koen Theys vallen, niet door een onderling geschil, maar door de hand van in de zetel geïnstalleerde kijkers die met een druk op de afstandsbediening het aura van de Theysen kunnen wijzigen in barbaarse spelen.

"Het Rijngoud" wordt vertoond in de Gele Zaal, Nonnemeersstraat 26 Gent, op donderdag 9 april 1987 om 20 uur. Een samenwerking van Amarant, Noordst en de VMHK.

ANDY WARHOL 1930 ? - 1987

Kounellis: "Hij is een nietsnut, een reclame-ontwerper en geen kunstenaar".

Beuys: "Daar ben ik het niet mee eens. Andy Warhol identificeert zich volledig met het Amerikanisme. Maar dat wil niet zeggen dat hij onkritisch is..."

Uit EIN GESPRÄCH/Beuys, Kounellis, Kiefer en Cucchi; Zürich 1986/ Uitgeverij Parkett.

Foto's: Duane Michals, Andy Warhol, 1958.

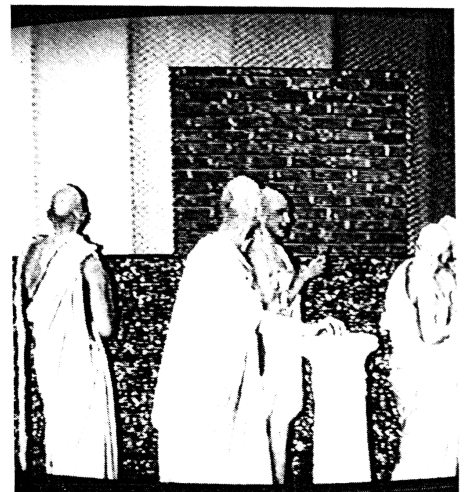
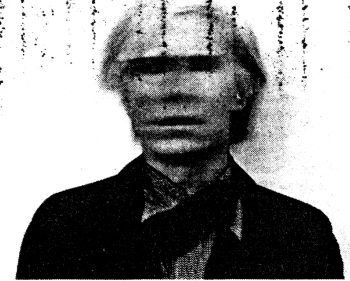
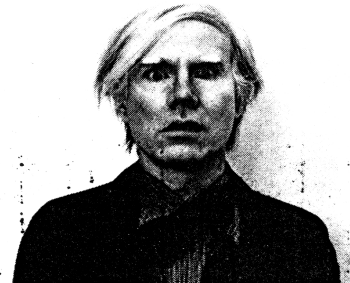

Foto: Tom Geirlanck - Brussel